

■ Leif Wilson Laustsen, direktør i FødevareDanmark er overordentlig tilfreds med, at organisationen på vegne af Danske Slagtermestre har vundet ikke bare over den danske stat, men endda over EU-Kommissionen i en sag om ulovlig statsstøtte til store industrislagterier. Foto: FødevareDanmark

FødevareDanmark vinder sag over både EU-Kommissionen og den danske stat

EU-Domstolen har netop givet FødevareDanmark medhold i, at det var konkurrenceforvridende og dermed ulovligt, da den danske regering tilbage i 2013 gav spildevandsrabat til industrislagterier. Desuden var EU's konkurrencekommissær Margrethe Vestager inhabil, da EU-Kommissionen i første omgang afviste FødevareDanmarks klage, fastslår domstolen.

Anne Wolfenberg
anne@effektivtlandbrug.dk

■ Der var tale om ulovlig statsstøtte, da den daværende S-SF-R-regering som led i sin vækstplan fra 2013 besluttede af yde en rabat på 60 procent af prisen for størstedelen af det spildevand, som industrien – herunder de store industrislagterier – udleder.

Det har EU-Domstolen netop givet Danske Slagtermestre, der har været repræsenteret af FødevareDanmark, medhold i, i en sag som fødevareorganisationen har ført på vegne af sine medlemmer af mindre danske slag-

terbutikker, slagterier, grossister og forædlingsvirksomheder.

De mindre virksomheder, som FødevareDanmark repræsenterer, fik ikke den samme spildevandsrabat som deres store konkurrenter til trods for, at det kræver lige så meget vand at slagte gris nummer ti, som gris nummer én million.

Dermed var vækstplanen ulovlig statsstøtte, fastslår EU-Domstolen i sin afgørelse.

- Vi har igennem 10 år kæmpet os gennem retssystemet for at få medhold i noget, som vi og vores advokat Hans Sønderby har kunnet konstatere, var åbenlyst ulovligt og uretfærdigt. Vores medlemmer har igennem 10 år

■ Som en del af dommen har EU-domstolen ovenikøbet erklæret tidligere dansk minister og senere konkurrenceminister i EU, Margrethe Vestager, for inhabil.

Arkivfoto

kæmpet en ulige kamp med deres store konkurrenter, som har fået en uretmæssig konkurrencefordel. Med EU-Domstolens afgørelse oplever vi endelig en form for forståelse for vores situation, siger Leif Wilson Laustsen, direktør i FødevareDanmark.

Mere end 10 års juristeri

Sagen begyndte, da FødevareDanmark på vegne af Danske Slagtermestre tilbage i 2013 indgav en klage til EU-Kommissionen på vegne af de mindre danske slagterbutikker, slagterier, grossister og forædlingsvirksomheder.

Ifølge FødevareDanmark blev deres medlemmer økonomisk klemt af vækstpakken om betalingsregler for spildevandsudledning. I forbindelse med loven var der nemlig udarbejdet nogle beregninger, som understøttede en såkaldt trappemodell, som FødevareDanmark anfægtede for dens særbehandling af de største spillere i branchen.

I løbet af de følgende fire år indhentede og behandlede EU-Kommissionen med konkurrencekommissær Margrethe Vestager i

FødevareDanmark om rettens dom

■ FødevareDanmark oplyser til Effektivt Landbrug, at retten gav FødevareDanmark ret i to punkter.

For det første gav den FødevareDanmark medhold i, at konkurrencekommissær Margrethe Vestager var inhabil, da hun godkendte den afgørelse i Kommissionen, som sagen drejer sig om. Alene det var i sig selv tilstrækkeligt til at medføre en annullering af afgørelsen. Men retten stoppede ikke der. Den fastslog »for en ordens skyld«, at Kommissionen har begået fejl i sin vurdering af sagen.

FødevareDanmark havde anført yderligere fem anbringender, men dem behøvede Retten ikke for at annullere Kommissionens afgørelse.

#1: FødevareDanmark har ret i, at kommissær Vestager var inhabil

Retten giver FødevareDanmark medhold i, at

kommissær Vestager var inhabil, da hun godkendte afgørelsen i Kommissionen. Retten lægger bl.a. vægt på, at hun, forinden hun blev kommissær, indtog »en særlig vigtig rolle i den danske regering« (præmis 33).

Retten lægger i præmis 35 også vægt på, at hun under en pressekonference, da regeringens vækstpakke blev lanceret, udtalte, at »[der] bliver tale om en række afgiftslettelser, herunder [...] lavere afgifter på spildevand«.

Retten fastslår, at hun havde hovedansvaret for at forberede Kommissionens afgørelse, og at hun var den eneste underskriver på afgørelsen. Retten fastslår i præmis 45, at FødevareDanmarks synspunkter om inhabilitet er korrekte, og at det i sig selv er tilstrækkeligt til at annullere afgørelsen. For god ordens skyld pådømmer Retten også Kommissionens vurdering af sagen (punkt 2 nedenfor).

#2: FødevareDanmark har ret i, at Kommissionen begik fejl i sin bedømmelse af sagen

FødevareDanmark har ret i, at Kommissionen begik fejl i sin bedømmelse. Den støttede sin statsstøtteretlige vurdering på gennemsnitstal, men det strider mod EU-retten, jf. Kommissionens egne retningslinjer.

Kommissionen tilsidesatte således sine egne retningslinjer. Det var Kommissionen, der skulle løfte bevisbyrden (præmis 69), og for at løfte den skulle Kommissionen have haft undersøgt for hver enkelt virksomhed, der var tilsluttet et rensningsanlæg, om det bidrag til spildevandsrensning, der blev betalt i overensstemmelse med trappemodellen, kunne dække omkostningerne som følge af virksomhedens anvendelse af den pågældende infrastruktur (præmis 79 og 81).

Desuden fastslår Retten, at FødevareDanmark har ret i, at det var en fejl, at der ikke var taget

højde for spildevandsforsyningssekskabernes fortjenstmargen (præmis 98).

FødevareDanmark har under alle omstændigheder ret i, at aktørtesten er brugt forkert, når beregningen forudsætter, at FødevareDanmarks medlemmer og alle andre brugere skal dække alle de andre udgifter end lige netop de udgifter, som følger af den mængde brugt vand, som den store virksomhed udleder. Beregningen indebærer, at alle andre brugere skal betale alle udgifter, selvom sådanne omkostninger »ville have forekommet som følge af blot én bestemt brugers tilstedeværelse på nettet« (præmis 83, 85 og 86).

Betingelserne for Kommissionens anvendelse af den statsstøtteretlige aktørtest var således ikke opfyldt. Retningslinjerne for aktørtesten skal følges for at fastslå, om der foreligger ulovlig statsstøtte.

spidsen oplysninger vedrørende klagen, men fandt ikke belæg for ulighed. Margrethe Vestager var i øvrigt økonomi- og indenrigsminister i den regering, som havde vedtaget vækstpakken.

I 2018 besluttede EU-Kommissionen derfor at godkende S-SF-R-regeringens støtteordning, hvilket fik FødevarerDanmark til straks at anlægge sagen. Den tabte FødevarerDanmark dog i 2020 med begrundelse i spørgsmålet om retlig interesse.

FødevarerDanmark appellerede dog den afgørelse til EU-Domstolens anden instans, og i 2022 gav domstolen grønt lys til at kunne føre sagen ved EU-Domstolen, hvilket fandt sted i efteråret 2023.

Og det er den sag, der netop er faldet ud til fordel for FødevarerDanmark.

Klar dom

Med EU-Domstolens afgørelse skal EU-Kommissionen nu

betale FødevarerDanmarks omkostninger ved at have ført sagen. EU-Kommissionen har dog to måneder til en eventuel anke.

Hvis ikke EU-Kommissionen anker, skal den sikre, at de danske myndigheder effektivt fjerner de konkurrencemæssige virkninger, som støtteordningen har.

- Det er en meget klar dom, hvor vi får medhold i to helt centrale klagepunkter; nemlig at EU's konkurrencekommissær Margrethe Vestager var inhabil, da EU-Kommissionen i første omgang afviste FødevarerDanmarks klage. Derudover konkluderer EU-Domstolen, at EU-Kommissionen begik fejl i sin bedømmelse af sagen om statsstøtte. Jeg har derfor meget svært ved at se, at sagen kan få et andet udfald, hvis den ankes. Vores fokus vil derfor være, at myndighederne nu får fjernet den ulovlige statsstøtte, siger Leif Wilson Laustsen.

”

- Det er en meget klar dom, hvor vi får medhold i to helt centrale klagepunkter; nemlig at EU's konkurrencekommissær Margrethe Vestager var inhabil, da EU-Kommissionen i første omgang afviste FødevarerDanmarks klage. Derudover konkluderer EU-Domstolen, at EU-Kommissionen begik fejl i sin bedømmelse af sagen om statsstøtte. Jeg har derfor meget svært ved at se, at sagen kan få et andet udfald, hvis den ankes. Vores fokus vil derfor være, at myndighederne nu får fjernet den ulovlige statsstøtte.

*Leif Wilson Laustsen,
direktør i FødevarerDanmark*

Advokat:

Ny dom kan få politikernes BNBO-satsning og loftshøjde-ønske til at vakle

Den nye dom, der fastslår at den danske stat ydede ulovlig statsstøtte ved at give spildevandsrabat til store industrislagterier kan vise sig at have konsekvenser i forhold til flere af landbrugets andre vigtige problemstillinger, mener advokat, der førte sagen for FødevarerDanmark.

Anne Wolfenberg
anne@effektivtlandbrug.dk

■ - Denne her dom er yderst vigtig for andre ordninger i landbruget, hvor min påstand er, at der er tale om konkurrenceforvridning og ulovlig statsstøtte, siger advokat Hans Sønderby Christensen, Sønderby Legal.

Efter ti års juristeri har advokaten netop vundet en sag ved EU-domstolen over både den danske stat og EU-kommissionen for FødevarerDanmark.

Dommen fastslår, at den danske stat ydede ulovlig statsstøtte ved at give rabat på udledning af spildevand fra de store industrislagterier, samt at EU-kommissionen var på gale veje, da de godkendte ordningen. Ydermere fastslår EU-retten, at EU-konkurrenceminister Margrethe Vestager var inhabil, da hun afviste FødevarerDanmarks klage over rabatorrdningen, som hun selv havde været med til at beslutte som en del af den daværende S-SF-R-regering i 2013.

Nu vurderer advokat Hans Sønderby Christensen, at dommen blandt andet kan være relevant i forhold til både BNBO og til den nuværende regerings skærpede krav om loftshøjder i svinetransporter, hvor bekendtgørelsen lige nu er til godkendelse i EU.

Loftshøjder er støtte til slagterier

Baggrunden for den vurdering er blandt andet en udtalelse i Politiken af Charlotte Bagge Hansen,

■ Hans Sønderby. Arkivfoto

moderaternes landbrugsordfører, hvor det fremgår, at der i regeringens motivationen for de skærpede krav til loftshøjder ved transport af smågrise »ligger andre argumenter end dyrevelfærd bag reglerne« - nemlig »blandt andet øge incitamentet til at holde grisene i Danmark«.

- Det betyder, siger advokat Hans Sønderby, at de nye, danske særregler ikke blot er problematiske i forhold til varernes frie bevægelighed, men også i forhold til at yde ulovlig statsstøtte til de danske slagterier.

- For med et politisk udsagn om, at de nye regler er motiveret i et ønske om at holde grisene i Danmark, så er der også her tale om indirekte statsstøtte til slagterierne, og det er ulovligt. Og det bør faktisk få EU-godkendelsen af regeringens ønske om skærpede loftshøjder til at vakle, siger Hans Sønderby Christensen, der vurderer, at det ikke er anderledes end den dom, der lige er kommet om, at det var ulovlig statsstøtte, da den danske stat valgte at give spildevandsrabat til de store slagterier.

Men som nævnt kan dommen også have betydning i forhold til den danske regerings BNBO-satsning.

Ulovlig BNBO-ordning

- Det juridisk væsentlige i den her dom er også, at selv hvis den danske stat valgte at spørge kommissionen om lov til BNBO - hvilket de dog behændigt har undladt - så viser dommen, at selv hvis EU-kommissionen skulle sige ja, så viser dommen, at selv kommissionen kan tage fejl.

- Men når det er sagt, så har jeg nu en forventning om, at EU-kommissionen ville sige nej, fordi der med statens »individuelle aftaler« er tale om ulige vilkår, som er direkte imod EU's grundprincipper, siger Hans Sønderby Christensen.